

ROSTRUM 2019
San Carlos de Bariloche, Argentina
13-18 MAY

Jēkabs JANČEVSKIS

When

for mixed choir and cello, text by William Shakespeare, (2016), 10:14

Mixed Choir of Riga Cathedral Choir School, Jurgis Cābulis (conductor), Kristaps Bergs (cello)

Recorded: Latvian Radio 1st Studio, 2019.

Jēkabs Jančevskis (1992) – one of the most outstanding and beloved Latvian composers of his generation – started composing while still being a student, receiving commissions from the most acknowledged Latvian musicians and performer groups. Jančevskis started his musical education at Riga Music School No 1, graduating the piano class; afterwards he finished the Riga Cathedral Choir School with a diploma in choir conducting. While still at the elementary school Jančevskis showed interest in the field of composition, optionally studying with composers Ilze Arne and Pauls Dambis. A particular encouragement to study composition professionally was given by Ēriks Ešenvalds who urged him to take part in

competitions, attend new music concerts and analyze scores.

Jēkabs Jančevskis entered the Jāzeps Vītols Latvian Academy of Music, finishing his bachelor studies and obtaining a degree in composition with Professor Selga Mence. Presently Jančevskis is studying for his master's degree (Jānis Petraškevičs class). The composer himself teaches composition at the Riga Cathedral Choir School, is the leader of vocal ensemble Jūti and conducts choirs Sōla and Anima.

Jančevskis' music is a beautiful enigma – it contains a heart touching message without setting any highbrow filters; it bears a veil of true soulfulness, enticing to uncover it and listen to the music again and again. His compositions encompass a romantically masculine world of sounds, solemnly contemplating on the phenomena of this world and life. Jančevskis' music counterbalances emotionality, striking tunefulness and compositional wisdom, encompassing a deliberative and skilfully constructed form, original whirls of texture and good taste with regard to the mental experience, revealed in the music. It honestly reflects the emotional world of a human being, though transcending one owns pathos and reservedly, yet elegantly embodying

a metaphysical level of the message in music. Even though the composer mainly chooses to focus on deep topics – man and his relations with the world or historical events from a today's perspective – he is no stranger to humour and irony when speaking of the modern capitalist society.

Choir music takes up a significant part of Jančevskis creative work – his compositions have been performed by the MDR Leipzig Radio Choir and world renowned Latvian professional choirs – Latvian Radio Choir and State choir Latvija – as well as chamber choir Ave Sol and the best youth choirs. Jančevskis has a particularly close collaboration with Māris Sirmāis, the artistic director of State Choir Latvija, and Kaspars Ādamsons, the artistic director of choir Sōla, who have performed Jančevskis' music on many occasions already.

The composer has written music for theatre plays and films as well. Jančevskis' mother is an actress, and the theatre environment has provided the first amazing impressions for the world of music. Uncountable hours behind the scene and in the theatre boxes, as well as participation in several plays and films – all of it helped shape Jančevskis' melodic imagination and experience, allowing him to create countless piano improvisations on his theatre experience at an early age already.

Jančevskis says “(..) my music is not explicitly complicated for the time being, though I don't deny that I am fascinated by such masterpieces of other composers. My music emphasizes the emotional depth, an unending dramaturgical progression and evolution, the stability and steadiness of the form and as much a vivid instrumentation as possible. I think it is important to speak frankly about the topicalities and events of the era in music, it is important to be timid neither of deep experiences, nor flickers of emotion. I feel that there are people who understand me.”

Prepared by musicologist Lauma Malnace, translated by Madara Bernharda-Adamsonē.

WHEN for mixed choir and cello was commissioned by Latvian Radio Choir and conductor Kaspars Ādamsons, premiered April 8, 2016. There are two strong inspirations goals: the one is the choir, other one – the text by William Shakespeare. Jančevskis says: „Sometimes the music just arises, and there is no explanation why and how... If there aren't suggestive and meaningful words, then I wouldn't be proud of the result of music.”

"When he shall die,
Take him and cut him out in little stars,
And he will make the face of heaven so fine
That all the world will be in love with night (..)"
text by William Shakespeare

Jēkabs Jančevskis (1992) ir viens no savas paaudzes spilgtākajiem un publikas atzītākajiem komponistiem, kuram jau studiju gados pasūtīnājuši darbus Latvijas ievērojamākie mūziķi un kolektīvi. Jēkabs pirmo muzikālo izglītību ieguvis Rīgas 1. mūzikas skolā klavierspēles klasē, pēc tam absolvējis Rīgas Doma Kora skolu ar kordiriģenta diplomu. Jau pamatskolas laikos rodas interese par kompozīciju, fakultatīvi apmeklējot stundas gan pie Ilzes Arnes, Paula Dambja, bet īpašu motivāciju studēt kompozīciju nopietnā līmenī saņem no Ērika Ešenvalda, kurš mudina piedalīties konkursos, apmeklēt jaunās mūzikas koncertus un analizēt partitūras.

Jēkabs iestājas Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, kur ieguvis bakalaura grādu kompozīcijā profesores Selgas Mences klasē un pašlaik studē maģistrantūrā pie Jāņa Petraškeviča. Jēkabs jau pats pasniedz kompozīciju Rīgas Doma kora skolā, vada vokālo ansambli Jūti, kā arī strādā par diriģentu koros Sōla un Anima.

Jēkaba mūzika ir kā skaists noslēpums – tajā ir emocionāli uzrunājošs vēstījums bez intelektuāliem filtriem, apklāts ar patiesa dvēseliskuma plīvuru, ko gribas pavērt, lai klausītos šo mūziku vēl un vēl. Tā ir romantiski vīrišķīga skaņu pasaule, kas nopietni reflektē par pasaules un dzīves parādībām. Jēkaba darbiem piemīt balanss starp emocionalitāti, spilgtu melodismu un kompozicionālu inteliģenci, kas ietver izsvērtu, meistarīgi būvētu formu, oriģinālus faktūras vijumus un gaumīgumu attiecībā pret skaņdarbā ietvertu pārdzīvojumu. Tas nereti ir tiešs cilvēka jūtu pasaules atainojums, kas tomēr spēj pacelties pāri vienpersoniskam patosam, ar elegantu atturību iedzīvinot mūzikā metafizisku vēstījuma līmeni. Lai arī izvēlēto tēmu loks izceļas ar nopietnu dziļumu – cilvēks un viņa attiecības ar pasauli, mūžīgo, vēstures notikumi no šodienas skatupunkta –, komponistam nav svešs arī humors, ironizējot par mūsdienu kapitālisma sabiedrību. Lielisks piemērs tam ir orķestra skaņdarbs Trakās dienas, kurā trāpīgi un ar sarkasmu attēlots Ziemassvētku iepirkšanās trakums. Būtiska daļa Jēkaba daiļradē ir kormūzikai – viņa darbus atskaņojuši Leipcigas MDR radio koris un jau pasaulē atzītie Latvijas profesionālie kori, kā Latvijas Radio koris, Valsts Akadēmiskais koris Latvija, gan kamerkoris Ave Sol un labākie jauniešu kori. Īpaši cieša sadarbība veidojusies ar Valsts Akadēmiskā kora Latvija diriģentu Māri Sirmo un ar kora Sōla māksliniecisko vadītāju Kasparu Ādamsonu, kuri Jēkaba darbus iestudējuši jau daudzas reizes.

Komponists rakstījis mūziku arī teātra izrādēm un kino. Jēkaba mamma ir aktrise un tieši teātra vide devusi pirmos spilgtos iespaidus muzikālajā ceļā – neskaitāmas stundas kulisēs un aktieru ložās, kā arī vairākas izrādes un filmas ar paša piedalīšanos – tas viss veidojis Jēkaba muzikālo iztēli un pieredzi, un jau pavisam agrā vecumā pie klavierēm radušās neskaitāmas improvizācijas par teātrī dzirdēto un redzēto.

WHEN jauktajam korim un čellam ir Latvijas Radio kora un diriģenta Kaspara Ādamsona pasūtīnājuma darbs. Te kalpo divi svarīgi iedvesmas avoti: koris kā tāds un dzeja. Jančevskis: "Mūzika vienkārši rodas, un īpaši nevari apjaust, kāpēc. Šajā gadījumā man bija interesanti un pagodinoši rakstīt Latvijas Radio korim, kuru vienmēr esmu apbrīnojis. Otrs iedvesmas avots bija Viljama Šekspīra dzejas rindas, kuras atradu gluži nejauši, šķirstot citātus. Vēlāk izrādījās, ka tās ir no lugas "Romeo un Džuljeta". Tik skaistas, apcerīgas... Jo labi zinu: ja nebūs teksta, kas mani uzrunā, arī rezultāts mani neapmierinās." Pieminētās rindas atrodamas lugas 3. cēliena 2. ainā: "Un, kad viņš mirs, Ņem pārvērt viņu mazās zvaigznītēs, Tad debess seja atmirdzēs tik skaista, Ka visa zeme nakti iemīlēs." (Kārļa Egles tulkojums.)